

FIETSEN LANGS DE RIVIER

Een tochtje door de voormalige gemeente Lith

Lekker fietsen,
je verstand en je kilometerteller op nul.
(Anoniem)

Beste lezer,

Deze fietstocht is gebaseerd op het boek 'Dorpen aan de Rivier' dat eind 2010 verscheen in het kader van de gemeentelijke herindeling. De tocht voert langs de zeven woonkernen die samen sinds 1958 de voormalige gemeente Lith vormden.

Als samenstellers van zowel het boek als deze fietstocht laten we u graag zien hoe mooi het hier is tussen de Maas en de polders. Daar waar we tijdens de tocht refereren aan verhalen in het boek, staat het paginanummer tussen haakjes.

Twee delen

De tocht is in totaal een kleine 50 km lang, maar kan ook in delen worden gereden: Beide 'lussen' (Deel 1: Kessel, Maren, Alem en 't Wild en Deel 2: Lithoijen, Oijen, Teeffelen) zijn ongeveer even lang. We beginnen en eindigen steeds op het marktplein van Lith, waar volop gelegenheid is om de inwendige mens te verzorgen. Ook boven aan de dijkopgang ligt een terras, met uitzicht over de Maas.

Her en der langs de route staan bankjes en afvalbakken. Mooie pauzeplekjes in de zon of in de schaduw. Daarnaast zijn er ook plekken in het open veld of onder een boom, waar u met een gerust hart een picknickkleed kunt uitspreiden op de grond. Want ú hoeven we natuurlijk niet te vertellen dat we onze dorpen en de natuur graag schoon houden.

Veel plezier in onze dorpen aan de rivier!

© Mechtilde Meijer en Henk Buijks

Heemkundekring Maasdorpen in de gemeente Lith
De Band 49, 5397 AD Lith, Tel. 0412-481688
www.heemkundekringlith.com

Brabants Historisch Informatie Centrum
Zuid-Willemsvaart 2, 5211 NW Den Bosch
Tel: (073) 681 85 00 - www.bhic.nl

Contouren van de voormalige gemeente Lith. De rode lijn rechts geeft de grens met de oude gemeente Oss aan.

Alem

Maren

Kessel

Lith

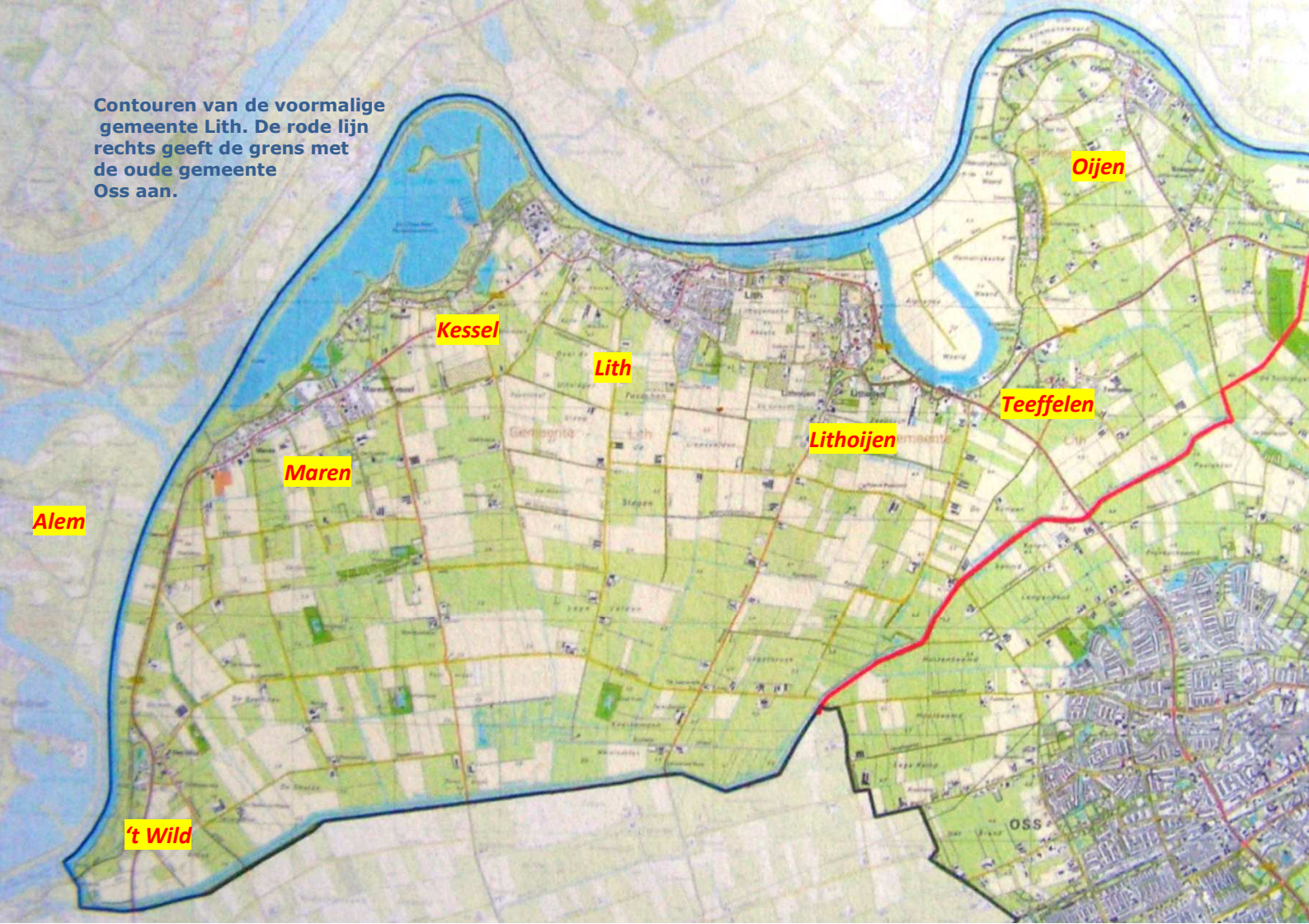
Lithoijen

Teeffelen

Oijen

't Wild

OSS

Deel 1: Kessel, Maren, Alem en 't Wild

01. We beginnen op het Marktplaats van Lith, bij het voormalige gemeentehuis.

In het monumentale pand, uiterst links van de hoofdingang, is ons heemhuis 'De Goeij kamer' gevestigd. De actuele openingstijden zijn te vinden op onze website: www.heemkundekringlith.com

02. Ga naar de dijkopgang en ga linksaf de dijk op.

Aan de rechterkant, op nummer 27 staat het huis waar Grada en Klaas van Sonsbeek woonden met hun gezin (p. 100). Ietsje verderop (huisnummer 42) staat aan de linkerkant de villa die werd gebouwd door de eigenaar van Janssen Boten (p. 126). Het tegenoverliggende perceel, aangekocht om het uitzicht op de Maas te behouden, hoort nog steeds bij deze villa. Verderop aan de rechterkant lag de aanlegplaats van de Janssen boten (p. 127).

03. Voorbij de Heuvelwijkstraat links naar beneden. Neem rechts het Brouwerspad.

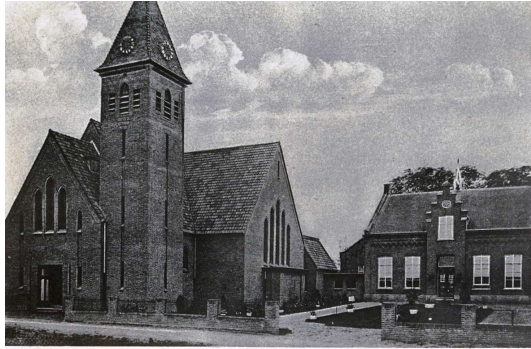
Dit prachtige dorpspad maakt eerst een kleine, daarna een grote bocht naar rechts en komt uit bij de Zomerstraat. Aan dit pad staan de gebouwen van de voormalige bierbrouwerij 'Het Hert' en het huis waar Grada van Sonsbeek-de Jong opgroeide (p. 102).

04. Aan het einde van het Brouwerspad gaat u rechtsaf naar de dijk en weer linksaf. Volg de dijk over het fietspad langs de Maas, richting Kessel.

U komt Kessel binnen bij het natuurgebied op de uiterwaarden, dat onze laatste burgemeester zo na aan het hart ligt (p. 236). Hier werden archeologische vondsten gedaan die het vermoeden rechtvaardigen dat hier ooit een Romeinse tempel stond (p. 8). Geniet van de prachtige uiterwaarden, waar voormalig rentmeester Niek van Oorschot de scepter zwaaid (p. 60). In het huis met nummer 21 woonde de befaamde huisslachter Albert van den Berg met zijn gezin (p. 70).

Hier ligt buitendijks ook het gebied 'De Wijken' waar in de oorlog een Duits vliegveld lag en u passeert de voormalige Kesselse school op nummer 22a (p. 78). Tegenover de voormalige school staat het pand waar Frans van de Ven zijn café had (p. 60). Later was daar de winkel met bakkerij van de familie Van den Hoogen gevestigd.

Groeten uit Kessel. Kerk en Pastorie.

05. Neem voorbij de voormalige school (nr. 22a) de dijkafgang links. Houd beneden links aan zodat u op het Kerkpad komt.

Het Kerkpad is een van de mooiste dorpspaden van de voormalige gemeente Lith. Het voert langs de voormalige R.K. pastorie (een rijksmonument) en het voormalige kerkhof van Kessel, waar nog steeds het graf ligt van Cor en Henkie van den Hoogen, twee kleine jongetjes die hier in de oorlog omkwamen. De kerk die hier stond, werd op 19 oktober 1944 door de Duitsers verwoest. Na de oorlog werden de parochies van Kessel en Maren samengevoegd en een nieuwe kerk verrees in de polder tussen de beide dorpen. Deze pastorie is sinds de jaren vijftig privé-eigendom, evenals het ernaast liggende terrein. Filmmaker Erik Willems (p. 69) bracht hier zijn jeugd door.

06. Aan het einde van het Kerkpad rechtsaf.

Het Mariakapelletje dat u bij de T-splitsing tegenkomt, werd gebouwd na de Tweede Wereldoorlog, uit dankbaarheid dat er niet meer oorlogsslachtoffers vielen in Kessel. De kaarsjes die hier gebrand hebben voor de zielenrust van de twee broertjes Van den Hoogen, zijn niet meer te tellen. In 2010 kreeg het kapelletje een nieuw dak met zinken bekleding.

07. Bij de T-splitsing rechtsaf en terug naar de dijk. Vervolg de dijk naar Maren.

Voorbij het water 'De Kil' gaat de Kesselsedijk over in de Marensedijk. Ter hoogte van de Dijkstraat stond buitendijks een aantal huizen die in de oorlog in brand zijn gestoken door de Duitsers. De brandende huizen vormden een letterlijk rookgordijn waardoor zowel vader Has van den Hurk als zijn zoon Jozef aan de vijand konden ontsnappen (p. 78).

08. Vervolg uw weg over de dijk tot aan de dijkopgang bij de Oude Kerkstraat.

Wie hier, bij de Oude Kerkstraat, even van de route afwijkt, kan beneden het oude kerkhof van Maren bezoeken dat in 2010 in ere werd hersteld. Ook hier verdween na de oorlog de kerk uit het dorpshart. De voormalige pastorie staat er nog. Rechts ervan, waar nu de grote schuur staat, stond de neogotische kerk die onder bouwpastoor Kluytmans werd voltooid in 1905. De foto dateert van na de oorlog. De kerk was dermate zwaar beschadigd dat het bisdom besloot tot samenvoeging van de parochies Maren en Kessel. Er kwam een nieuwe kerk in de polder tussen de beide dorpen. Door nieuwbouw van huizen en winkels eromheen ontstond een nieuwe kern die de dorpen Maren en Kessel met elkaar verbond. De oude kerk van Maren werd gesloopt na gereedkoming van de nieuwe kerk, die onder bouwpastoor Cox in 1952 werd voltooid.

09. Vervolg uw weg over de dijk.

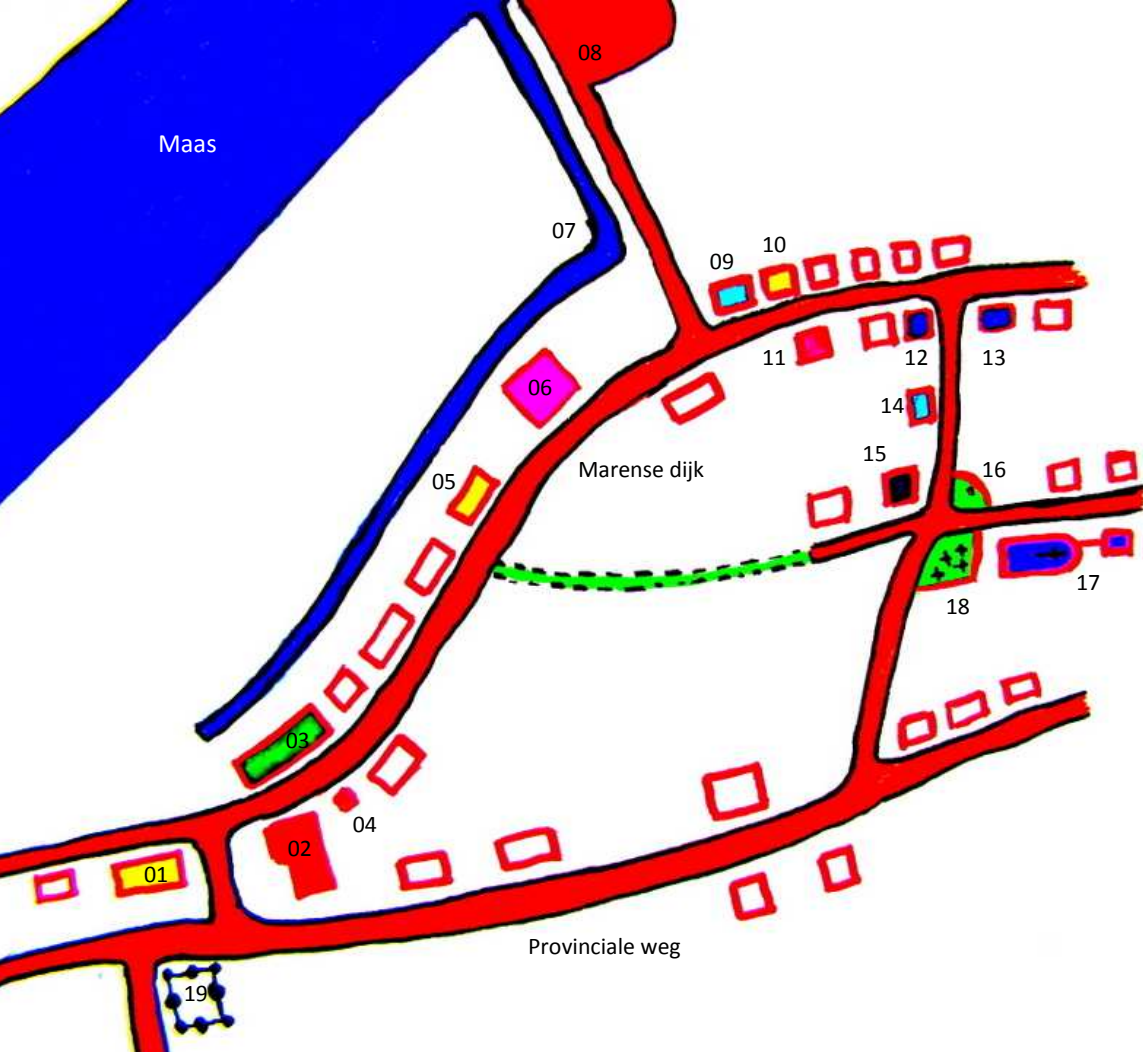
Op nummer 22a buitendijks bevindt zich het voormalige raadhuis van de gemeente Alem Maren Kessel. Dit Raadhuis werd gebouwd aan het begin van de 20^e eeuw. Toen het pand in 1958 zijn functie verloor, werd het door particulieren geschikt gemaakt voor bewoning. Een van de voormalige eigenaren van het pand verfde het wit, verborg de boven de voordeur uitgehouwen letters Gemeentehuis en gaf het de naam Camelot. U bevindt zich hier in wat vroeger het centrum van het dorp Maren was (zie het plattegrondje op de volgende pagina). De kermis werd hier gehouden (beneden aan de Maas stond o.a. de danstent), hier boven aan de dijk waren cafés (o.a. Drika de Meurs op nr. 23), er waren winkeltjes, de school stond aan de dijk, er was een

postkantoor en een vindingrijke fietsenmaker die alles kon (p. 34). Vermeldenswaard is het feit dat hij een lekkende dakgoot van nummer 22 repareerde door er een oude zinken cent in te solderen.

10. Vervolg de dijk tot aan het uitzichtpunt aan het einde van de bebouwde kom.

Omkijkend vanaf de verhoging ziet u buitendijks de plek waar vroeger het gebouw van de Boerenbond stond, dat in de negentiger jaren gesloopt moest worden vanwege de dijkverbetering. Daar tegenover, binnendijks, stond tot 1944 het huis van de zaakvoerder, en een houten huisje met de weegbrug. Op de hoek vóór de dijkopgang, die destijds wat dichterbij de bebouwde kom lag, stond de dorpschool met onderwijzerswoning. Op de hoek ná de

Een impressie van de oude dorpskern van Maren vóór de Tweede Wereldoorlog:

- 01. Café/zaal Vissers
- 02. School met onderwijzerswoning
- 03. Boerenbond (de bovenverdieping was gemeenschapshuis)
- 04. Weegbrug
- 05. Café Drika de Meurs
- 06. Gemeentehuis
- 07. Vaargeul
- 08. Den Bol, losplaats voor schepen
- 09. Winkel
- 10. Café Vos
- 11. Postkantoor
- 12. Veldwachter Lezi
- 13. Fietsenmaker
- 14. Winkel
- 15. Smederij
- 16. Maria(veld)kapel
- 17. Kerk met pastorie
- 18. Kerkhof
- 19. Schutskooi

dijkopgang stond de kapitale boerderij van Jan Vissers, waarin ook een café gevestigd was (p. 50). Ook deze panden werden in de oorlog verwoest. Op de foto spelen kinderen voor het schoolhuis. Op de achtergrond boerderij en café Vissers.

Richting Alem kijkend, kunt u vanaf het uitzichtpunt nog bijna zien waar tot de dertiger jaren de dijk liep die de dorpen Alem en Maren met elkaar verbond. Waar nu de Maas stroomt, lagen de landerijen en de boerderijen die plaats moesten maken voor het nieuwe stuk Maas tussen 't Wild en Maren, dat de dorpen van elkaar scheidde. (p. 48). De verbeterde strijd die werd gevoerd om de dorpen samen een gemeente te laten blijven, mocht niet baten. In 1958 werd de gemeente Alem Maren Kessel opgeheven en werd Alem bij de gemeente Maasdriel gevoegd. Maren Kessel en 't Wild kwamen bij de gemeente Lith (p. 12).

11. Verlaat het uitzichtpunt en vervolg uw weg over het fietspad aan de rechterkant. Neem de veerpont naar Alem.

U komt later op dit punt weer terug. Als u liever aan deze kant van de Maas wilt blijven, ga dan verder vanaf aanwijzing 16. Weet echter dat u dan een mooi stukje voormalig Brabant laat liggen. Vanaf de veerpont hebt u zicht op het nieuwe stukje dijk dat hier na de dertiger jaren kwam te liggen. De twee rode dakpunten links horen bij het vooroorlogse poldergemaal van Waterschap Het Laag Hemaal.

12. Volg vanaf de veerpont de doorgaande weg richting het dorp Alem (Veerweg). Bij de jachthaven linksaf het dorp in.

Links van u ligt de kerk van St.-Hubertus, gebouwd onder bouwpastoor Godschalkx in 1874. Rechts van de poort ziet u het kleine muurkapelletje dat hier werd opgericht voor de heilige Odrada, een Belgische maagd die zich bij leven geheel aan God wijdde en volgens de legende na haar dood op wonderbaarlijke wijze in Alem terecht kwam.

Aan de rechterkant verderop ligt het dakpannenmuseum, gevestigd in de voormalige N.H. kerk van Alem. Elke 1^e en 3^e zaterdag van de maand is het museum geopend, maar groepen kunnen op verzoek ook vrijdag of zondag ontvangen worden. Raadpleeg voor actuele informatie de website.

13. Ga vóór de voormalige N.H. kerk rechtsaf.

U bevindt zich nu in De Steeg. Voorbij de huizen aan de rechterkant staat een laag hekwerk. De poort geeft toegang tot de grafheuvel van de families Schiffer en Jansen, steenfabrikanten in Alem en Rossum in de negentiende eeuw. Een onverwacht (rijks-)monument en een mooie stilteplek in de natuur. Een bezoekje waard.

14. Vervolg uw weg naar de uiterwaarden bij de dode Maasarm.

De Steeg is een doodlopende weg, maar met de fiets kunt u na het asfalt het verharde pad vervolgen dat door de uiterwaarden loopt en verderop weer aansluit op de dijk. Zo ziet u Alem van een verrassend andere kant. Tot aan de stenen picknicktafel kunt u fietsen, daarna is het een kleine honderd meter wandelen met de fiets aan de hand. NB: Het is ook mogelijk om vanaf het dakpannenmuseum de dijk te vervolgen. In beide gevallen komt u straks weer uit bij de veerpont.

15. Vervolg de dijk buiten de bebouwde kom en blij in de richting van de veerpont fietsen.

Waar de dijk een natuurlijke bocht naar links maakt, bevindt u zich ongeveer op het punt waar vroeger de dijk naar 't Wild lag. In de dertiger jaren vond hier de Maaskanalisatie plaats (p. 180) en werd Alem gescheiden van 't Wild en Maren (p. 12). Verderop links passeert u het gebouwtje dat de polder van Alem bemaalt.

16. Aan de Marensse kant van de rivier neemt u de richting Empel en Den Bosch.

LET OP: de dijk tussen Maren en 't Wild is verboden voor fietsers, neem het fietspad dat links evenwijdig aan de dijk loopt.

U passeert hier het pand aan de Burgemeester Smitsweg waar de Wildse kastelein Huub Steenbekkers na de oorlog een nieuw café mocht bouwen. Zijn zoon Hannes – de veerbaas – nam later het café en de boerderij over (p. 26).

17. U komt aan op 't Wild bij de 'nieuwe' Wildse Hut.

De Wildse Hut is een horecagelegenheid die het centrum van deze woonkern vormt. De oude Wildse Hut (die geen horecagelegenheid meer is) ligt verderop aan de Leeuwkesgraaf. Er wonen nog altijd nazaten van de oorspronkelijke hutners,

(p. 16). Het gehucht 't Wild, dat vroeger aan de dijk lag, werd in de oorlog nagenoeg volledig verwoest en benedendijks opnieuw opgebouwd. En nog altijd is het mooi hier 'op 't Wild'. Er wordt weer gebouwd, er is bedrijvigheid en in 2010 werd de straatverlichting volledig vernieuwd en uitgebreid.

18. Ga links de polder in en neem de 2^e weg links richting Maren.

Aan uw rechterhand, verscholen in het groen ligt de eendenkooi, die in de laatste oorlogsjaren het toevluchtsoord was voor Marensen jongens die probeerden uit handen van de Duitsers te blijven. (p. 50)

19. Aan het einde van de weg bent u terug in het oude gedeelte van Maren.

In het gedeelte dat nu links van u ligt, werd Tineke Ceelen geboren en danskampioene Catootje Thissen-Hock woont er nog altijd (p. 33). Hier bouwde het gezin Wertenbroek in de dertiger jaren een nieuwe herenboerderij, omdat hun oude huis plaats moest maken voor het nieuwe stuk Maas tussen 't Wild en Maren. (p. 50).

Recht voor u ligt hotel Oud Maren. Wie ervoor staat, ziet dat dit het pand op de oude Ansichtkaart is (p. 36) waar Grad de Werd een winkel en café had en waar Hendrik Geene na de oorlog het schuurtje als werkplaats inrichtte. (p. 34).

Echt interessante verhalen over het oude Maren kunt u horen tijdens een rondwandeling met Nol Steenbruggen. Raadpleeg onze website voor contact met hem.

20. Sla rechtsaf en volg het fietspad richting de kern van Maren-Kessel

Op nummer 67 aan de linkerkant ziet u het voormalige huis van rentmeester Niek van Oorschot, dat in de dertiger jaren door zijn schoonvader werd gebouwd (p. 60). Dit huis met café was geliefd bij veel dorpsbewoners en verenigingen in de dertiger jaren. Het gilde St. Lambertus (p. 44) beschouwde het café als gildehuis en ook de toneelverenigingen waren er kind aan huis.

22. Vervolg de weg tot aan de huidige dorpskern van Maren-Kessel en sla rechtsaf, de Pastoor Roesweg in.

Tussen de voormalige oude dorpen Maren en Kessel kwam na de oorlog een nieuwe woonkern te liggen met een kerk en een school, beide ontworpen door de Osse architect J.A. de Reus. De verwoeste kerk van Kessel en de zwaar beschadigde kerk van Maren werden niet herbouwd. Ook de scholen werden samengevoegd in een nieuw gebouw in dezelfde straat, de Pastoor

Roesweg. De oude school is inmiddels vervangen voor een nieuwe die op het tegenover liggende terrein gebouwd werd. Op de plaats van de oude school kwamen woningen.

Aan het einde van de Pastoor Roesweg liggen de sportvelden. De door Jacques Willems en Jan Wertenbroek (p. 48) opgerichte voetbalclub 'Maaskantse Boys' bestaat nog altijd en heeft hier een eigen clubhuis. Verderop vinden we de manege en het gildehuis (p. 44). Inmiddels is de onverharde weg die er lag omgetoverd tot een volwaardige aansluiting op het wegennetwerk in de polder.

23. Keer terug naar de hoofdweg en vervolg uw weg richting Kessel.

Vóór de rotonde ligt aan de rechterkant het tennispark 'De Velmer'. Het park werd begin zeventiger jaren aangelegd op het eiland in dit water. De houten brug werd om die reden vervangen door een dam.

In Kessel passeert u een verhoging die in de volksmond 'De Kesselse Bult' heet. Voor de kruising met de Kesselsegraaf ligt rechts het voormalige café van Driek de Werd, waar huisslachter Albert van den Berg graag een partijtje mocht biljarten (p. 70).

KESSELSCHENHOEK. KESSEL BIJ OSS.

24. Ga bij de Kesselsegraaf rechtsaf en stap even af (hier staat u veiliger dan op de hoofdweg).

U nadert het eindpunt van deel 1 en heeft op dit punt meerdere keuzes. Wilt over de dijk? Kies dan voor route 1. Wilt u door de polder? Kies dan route 2. Wilt u liever de kortste weg terug naar het Marktplein van Lith? Blijf dan rechtdoor rijden op de Meester van Coothstraat tot u uitkomt op het Marktplein (p. 96).

Route 1 (de dijk)

Keer om en ga aan het einde van de weg rechtsaf de dijk op. U bent weer op het fietspad dat langs recreatiegebied 'De Lithse Ham' loopt. Blijf deze weg vervolgen tot aan het einde van de dijk bij het kleine Snoekpleintje. Ga daar rechtsaf naar beneden.

Route 2 (de polder)

Vervolg de weg die u bent ingeslagen en kies bij de volgende kruising links de Jan van Ingenstraat. Vanaf daar de derde weg rechts en vervolgens aan het einde daarvan linksaf de Hertog Janstraat in, die weer uitkomt bij de kerk waarachter het Marktplein zich bevindt.

Enkele wetenswaardigheden over het Marktpllein

Het Marktpllein grenst aan het Antoon Coolenplein waar de St. Lambertuskerk staat.

Waar nu de bibliotheek gevestigd is, stond vroeger het prachtige patronaatsgebouw, waar de Lithse Revu furore maakte (p. 120) en waar de jonge Grada naailessen volgde (p. 100).

Aan de andere kant van het plein op nummer 6, waar het Marktpllein overgaat in de Kerkstraat, staat het pand waar vier generaties Van Herwaarden de kost verdienden als smid: Driek, Bertus, Sjef en Tinus (p. 114).

Op het Marktpllein herinnert een klein bronzen bakfietsje voor het huis op nummer 17 aan 'een uniek evenement' (p. 110), de jaarlijkse bakfietsenrace die begon en eindigde op dit plein.

Het Marktpllein werd en wordt bezongen door de Lithse troubadour Noud Bongers (p. 135 e.v.), die hier geboren en getogen is. Het gedicht over het Marktveld (zie omslag) ontstond bij het 650-jarig bestaan in oktober 2009. Mechtilde Meijer (p. 247) liet zich inspireren door Hendrik Marsmans 'Herinnering aan Holland'.

Wilt u meer weten over de geschiedenis van de Dorpen aan de Rivier? Vergaar dan spelenderwijs uw kennis met ons kaart- en kwartetspel. Een luxe doos met 7 sets speelkaarten vol weetjes over de voormalige gemeente Lith en het totale gebied dat sinds 2011 hoort bij de gemeente Oss. Verkrijgbaar via onze website of bij Novalux/Latour.

Deel 2: Lithoijen, Oijen, Teeffelen

01. We beginnen weer op het Marktplaats van Lith, bij het voormalige gemeentehuis.

Voor het tweede gedeelte van deze fietstocht vertrekt u in tegengestelde richting, ga dus niet naar de dijk, maar:

Neem de hoofdweg richting Maaskant Reizen (Mr. van Coothstraat)

De kiem voor het huidige Maaskant Reizen werd gelegd toen Jan Smits Sr. de autodiensten van zijn feodale baas overnam. (p. 126) Een smakelijk verhaal, verteld door zijn zoon.

02. Vóór Maaskant Reizen linksaf de Valkseweg in.

Veel van de evacués uit naburige dorpen vonden tijdens de Tweede Wereldoorlog een veilig heenkomen in de boerderijen aan de Valkseweg. Voorbij de eerste bebouwing liggen de sportvelden van Lith en verderop in de Valkseweg is een van de grootste fruitkwekers van de omgeving gevestigd.

03. Ga aan het einde van de weg rechts, de Molenweg in. Blijf deze volgen tot aan de dijkopgang. En neem daar de weg die rechts parallel aan de dijk loopt: De Batterijstraat.

Op huisnummer 21 in de Batterijstraat staat de boerderij waar Piet en Dien vd Wert-Koppelaars woonden (p. 164).

04. Aan het einde linksaf en meteen rechts. U fietst nu op het fietspad van de Kennedybaan, richting Oss. Neem bij het transformatorhuisje de afslag naar Teeffelen (linksaf, Pastoor van Weerdstraat).

Links tussen de huizen ligt een doodlopend straatje. Naast het huis op nummer 4 stond het inmiddels verdwenen winkeltje van Piet en Dien van de Laar (p. 231).

05. Stap bij de driesprong even af.

Hier ligt aan uw rechterhand het Mariakapelletje dat pastoor Van Sleuwen liet ontwerpen door zijn zwager, architect Jos Bijnen (p.224). Daarachter, rechts naast het huis 'De Boterbloem' ligt 'De Boxenhof', waar het tegeltje van evacués Gubbels zit ingemetseld in het voordeurportaal (p. 235). Recht vóór u staat de beruchte richtingwijzer die de krant haalde (p. 241)

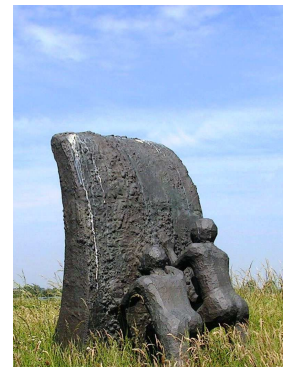
06. Ga linksaf, richting de kerk. Ook hier heet het nog Pastoor van Weerdstraat.

Aan de rechterkant van de weg staat het H. Hartbeeld (p.226) bij de voormalige pastorie – thans bewoond door particulieren – en daarachter de St.-Benedictuskerk (p. 192).

De geschiedenis van Teeffelen gaat terug tot in de IJzertijd, getuige de archeologische vondsten die hier werden gedaan. Ook in de Romeinse tijd moeten hier mensen hebben gewoond: uit die periode (ca 400 na Christus) zijn er munten gevonden en restanten van houten gebouwen met een agrarische functie. In de negentiende en twintigste eeuw werden hier grote boerderijen gebouwd, waarvan enkelen nu op de rijksmonumentenlijst staan. Maar ook in andere opzichten heeft Teeffelen een rijke geschiedenis. Omdat het in 1648 behoorde tot het Graafschap Megen, mocht hier de katholieke godsdienst nog steeds worden uitgeoefend, waardoor het dorp grote aantrekkingskracht had op katholieken uit de wijde omgeving. Vandaar dat het tufstenen kerkje in 1657 moest worden vervangen door een grotere kerk. Ruim twee eeuwen later in 1885 werd deze kerk ommanteld in neogotische stijl. De parochie speelt in Teeffelen in een belangrijke rol door de hele geschiedenis. Zo bekostigt de kerk tussen 1550 en 1885 een eigen school voor het dorp en blijkt uit oude documenten dat het Benedictuskoor al meer dan driehonderd jaar bestaat. Geen wonder, als je leden zo trouw zijn als de gebroeders Wout en Andries van der Heijden: zij zongen hun leven lang in het kerkkoor en Wout bespeelde meer dan 50 jaar het monumentale Van Deventerorgel in de kerk.

07. Aan het einde van deze weg oversteken naar de dijk. Ga daar rechtsaf richting Oijen.

Op de dijk, bij de Teeffelense Sluis, staat een kunstwerk dat Lithoijenaar Jan de Vries maakte bij gelegenheid van de dijkverbetering in de negentiger jaren.

08. Eerste afslag rechts naar beneden – u fietst nu op de Lutterweg.

U passeert de Paardenmelkerij en Zorgboerderij van de familie van de Burgt waar mensen met een beperking een zinvolle dagbesteding vinden, die bijdraagt aan hun persoonlijke groei. Hier kunt u paardenmelk kopen en een rondleiding krijgen over het bedrijf. Voor actuele informatie is het zinvol eerst de website te raadplegen.

09. Bij de hoofdweg oversteken en de flauwe bocht naar rechts volgen (Grotestraat). Neem de 2^e weg links (Hamstrastraat).

Een mooi stukje Oijen, waar u op Hamstrastraat 3 de voormalige domineeswoning vindt. Op huisnummer 1 bevindt zich het atelier van keramiste Ria van Dinther, die exclusief aardewerk maakt. Als het bord aan de straat staat, is het atelier geopend. Het witte huis rechts aan de dijkopgang was ooit de Boerenbond.

10. Aan het einde van deze weg ligt de dijk.

Hier heeft u de mogelijkheid om even van de route af te wijken voor een bezoekje aan het uitzichtpunt bij het kasteel en de verderop gelegen

wijken voor een bezoekje aan bierbrouwerij (3 km heen en terug). Ga in dat geval rechtsaf en keer na afloop terug bij dit punt. Vervolg uw weg dan vanaf de volgende aanwijzing.

11. Ga linksaf de dijk op richting het dorp Oijen

Aan de rechterkant op nummer 30a staat het pand waar ooit de winkel en de bakkerij van de familie van Oss gevestigd waren (p. 198). Nummer 39, links, is het voormalige NH kerkje (p. 214).

12. Blijf op de dijk en volg de natuurlijke bochten

Wanneer u voorbij de bochten links naar beneden kijkt, ziet u het Sportpark 'Rijsbos', waar gevoetbald en gekorfbald wordt (p. 208) en waar op mooie zomeravonden gerepeteerd wordt door Oijens trots: Showband DIOS (p. 220).

Een stukje verderop aan de linkerkant ligt het verzorgingstehuis St. Jozef (p. 218). Ook in het oude dorpshart van Oijen heerste vroeger meer bedrijvigheid. De nonnen hadden er een pensioonaat, de schoonouders van burgemeester Jans hadden er een houtzagerij en aan de dijkopgang stond café Hoes (p. 190).

13. Vervolg de dijk tot aan de afslag naar de veerpont. Neem daar de bocht naar links en blijf op de dijk tot aan de jachthaven van Lithoijen.

U rijdt nu kilometerslang over een prachtig stuk dijk. U passeert de Riolwaterzuivering Oijen van Waterschap Aa en Maas. Verderop kunt u een klein uitstapje maken over de (doodlopende) Hemelrijkseweg die aan de rechterkant over de uiterwaarden naar een mooi stukje natuur gaat, waar ooit de bocht in de Maas zat (ca. 3 km heen en terug). Daarna moet u terug naar deze dijk om uw weg te kunnen vervolgen (p. 142).

14. Bij de jachthaven rechtdoor de (doodlopende) dijk blijven volgen tot aan de hoofdweg.

De jachthaven van Lithoijen ligt aan een dode Maasarm, die ontstond na de Maaswerken in de dertiger jaren, waarbij o.a. een aantal bochten in de Maas werd rechtgetrokken (p. 180).

15. Ter hoogte van de zeilmakerij oversteken zodat u weer op het fietsdijkje komt, dat aansluit op de Lithoijense dijk. Blijf de dijk volgen tot aan café 'De Brave Hendrik'

Het Maaswater kwam hier vroeger tot vlak onder deze dijk (p. 147). Hier stond ooit het 'Café op d'n dijk' van het echtpaar Van de Runstraat-Tiemissen (p. 156).

16. Keer nu om en ga van de dijk af richting de kerk. U komt nu op het Prelaat van den Bergplein.

Hier staat de statige Remigiuskerk waar de heemkundekring op de koorzolder haar eigen 'museumke' heeft ingericht. Als het bord buiten staat kunt u de klim naar de toren maken voor een gratis bezoek aan het kleinste museum van Brabant. Tegenover de kerk ligt het voormalige klooster, waar vroeger de meisjes van de Missieclub bij elkaar kwamen om naai- en borduurwerk te doen voor kerk en missie onder leiding van pater Van de Schans. (p. 174). Ook bijzonder op dit plein is het kleine, goed geconserveerde raadhuis.

17. Voor het raadhuis langs rechtsaf de Dorpsstraat in.

In deze straat woonden Cornelis en Meintje van Bennekom-van Waardenburg. (p. 164).

18. Eerste weg links (Langwijkstraat)

19. Einde weg rechts (Molenweg)

20. Ga bij de Sluisstraat (= een fietspad) rechtsaf naar de dijk en steek over naar de stuw en sluizen.

De stuw en sluizen werden aangelegd in de dertiger jaren als onderdeel van de Maaswerken (p. 180), waarbij ook verschillende bochten in de Maas werden afgesneden. In 2001 werd het complex gemoderniseerd en herdoopt in Máximasluizen.

21. Kies het fietspad naar links dat naar de Veerweg leidt, ga daar naar boven.

Dit is een gevaarlijk stukje, dat echter met de fiets aan de hand veilig kan worden afgelegd:

22. Loop voor de huizen langs naar de N.H. Kerk. Neem het paadje dat links van de kerk ligt.

Onder de bomen achter de kerk kunt u de contouren zien van fundamenten van de middeleeuwse kerk, die in de oorlog werd verwoest.

23. Vervolg uw weg totdat u weer op de Lithse Dijk bent aangekomen.

Rechts ligt het Snoekpleintje aan de Maas. Links naar beneden ligt het Marktplaatsje.

Herinnering aan het Marktveld

*Denkend aan 't Marktveld,
zie ik lange processies
als witkanten linten
langs de dorpspomp gaan.
Hoor ik knerpende karren,
klepperende klompjes.
Zie ik glanzende paarden
bij Van Herwaarden staan.*

*En onder de indrukwekkende linden
de voetstappen, verspreid over het plein.
Van honderden jaren, met goede redenen
om hier eens - of voor altijd - te zijn.*

*Soms is er markt,
dan weer de stilte.
Rond de kiosk in de zon,
heerst er vrede op 't veld.
En aan de borrel bij Moira
is er altijd wel iemand
die 't verhaal van de snoek
desgevraagd weer vertelt.*

*M. Meijer
Oktober 2009*

Cyclo, ergo sum
(Ik fiets, dus ik ben)